

vermeer

1675

1975

Petnaestog prosinca 1675 — prije tri stotine godina — sahranjen je u Staroj crkvi rodnoga grada slikar Jan Vermeer van Delft.

Podaci su o njegovu životu oskudni. Upisan je u kršni registar Nove crkve 31. listopada 1632. (Otac mu bijaše tkalac svile, trgovac umjetninama i gostioničar.) Oženio se 5. travnja 1650. Catharinom Bolenes i vjerojatno konvertirao na katolicizam. Iste godine 29. prosinca primljen je u gildu svetog Luke, ali je tek 24. lipnja 1656. isplatio zahtijevanu pristojbu. Godine 1654. poginuo je pri eksploziji barutnog spremišta, u svojoj tridesetoj godini, njegov prijatelj i učitelj Carel Fabritius. Nevješti stihovi nekog Arnolda Bona uspoređuju tu smrt s Feniksom iz čijeg se pepela nanovo rađa slikarstvo — u djelu Vermeerovu. U dva je navrata predsjedao gildi svetoga Luke (1662/63, 1670/71), a javlja se (1671) i kao strukovni vještak za talijansku umjetnost. Imao je jedanaestero djece. Izvršilac njegove oporuke bijaše Antonij van Leeuwenhoeck.

Dijalektički hod nizozemskog slikarstva: Hals—Rembrandt—Vermeer put je od slikarstva prema slici. Ali Rembrandtov je iskorak bio odviše snažan, a idealizirani ukus kasnijih pokoljenja više nemoćan nego nesklon da iz motivički srodnih ostvarenja izluči Vermeerovo izuzetno djelo, i ono je naprosto nestalo u zaboravu. Iskrslalo je kao skupocjenost okruženo brojnim krivotvorinama i suvremena je savjest mogla popisati samo 35 originala. Sliku, koja prema Sedlmayrovoj interpretaciji nosi naslov »Slava slikarstva«, prepoznao je kao Vermeerovo djelo G. Waagen 1860. godine. Prije je pripisivana Pieteru de Hoochu. Ide u red najvrednijih majstorovih ostvarenja.